

Keď mal šesť rokov, nastúpil do základnej školy. V prvom ročníku urobil najväčšie pokroky v písaní, hoci vtedy ani len netušil, že písanie bude potrebovať k literárnej činnosti. Roky detstva ubiehali. Sám hovorí, že sa mu podarilo bez väčších problémov a nejakého zvláštneho učenia sa úspešne ukončiť povinnú školskú dochádzku. Ďalej študoval na Strednej všeobecno-vzdelávacej škole vo Vranove nad Topľou, ktorú v roku 1964 ukončil maturitnou skúškou. Vykróčil do sveta a v štúdiu pokračoval na Prírodovedeckej fakulte Univerzity P. J. Šafárika v Košiciach v odbore fyzika/chémia. Štúdium ukončil titulom RNDr.

Po promócií v roku 1970 ho čakala vojenčina. Slúžil na Vojenskej strednej odbornej škole leteckej v Prešove, kde vykonával pedagogickú činnosť. Bola tam aj vojenská príprava, ale on bol predovšetkým učiteľom v rovnošate.

Osud chcel, aby stretol rodenú Zvolenčanku menom Eva. Láska je láska, a tak sa cez srdcové záležitosti dostal na stredné Slovensko. Bolo to v roku 1972. Prvé roky bývali s manželkou v Sliachi, neskôr vo Zvolene. Narodili sa im dve dcéry Katarína a Eva. Zamestnal sa ako stredoškolský profesor na zvolenskom gymnáziu. Učil fyziku a chémiu. V rokoch 1990 – 2007 bol riaditeľom školy. Dlhoročnými pedagogickými skúsenosťami a ľudským prístupom si získal rešpekt študentov. Vždy kráčal s dobou, veď zvolenské gymnázium ako prvé na Slovensku zaviedlo do školy internet.

V súčasnosti žije v našom meste a neustále tvorivo pracuje. Jeho život spestruje vnučka Evka. Jej detským úvahám a výrokom venoval časť jednej zo svojich kníh. Radosť mu robia aj vnučky Olívia a Kamilka, ktoré žijú v USA a s ktorými sa takmer každý deň rozpráva cez skype.

Vo voľnom čase rád siaha po dielach M. Twaina, O. Wildeho, poľského satirika S. Jerzy Leca, ale i našich autorov P. Petišku, T. Janovica, M. Lasicu, S. Štepku a mnohých ďalších. Je členom Spolku slovenských spisovateľov.

Obohatil náš kultúrno-spoločenský život a bol ocenený Cenou primátora mesta Zvolen a Cenou predsedu Banskobystrického samosprávneho kraja.

Literárne sklony sa u Jozefa Bilyho prejavili už počas štúdií, ale jeho literárne začiatky spadajú do obdobia, keď sa presťahoval na stredné Slovensko.

Raz si kúpil humoristický časopis Roháč. V časopise bola súťaž o najlepšie vtip. Napísal viac-menej skutočnú udalosť: „*Pán hlavný, platím! Dve okná a pätnásť piv.*“ Vtip zabodoval a vyhral sto korún. To ho povzbudilo a posielal ďalšie príspevky. Čoraz častejšie sa snažil o vlastné literárne útvary. Dodnes si pamätá na prvú uverejnenú myšlienku – aforizmus o tom, že: „*Aj papierové peniaze sa ľahko rozkotúľajú.*“

Posmelený úspechom začal prispievať do viacerých časopisov: Smena, Šport, Smer, Vpred, do zábavných rozhlasových relácií: Maratón, Banskobystrický sobotník a do bratislavských nedeľných zábavníkov. Postupne rozšíril žánrovú pestrosť, písal epigramy, humoresky, krátke humorne ladené príbehy i príspevky pre deti. Prvá ucelenejšia kolekcia z jeho tvorby bola súčasťou zborníka stredoslovenských humoristov *Po valasky od zeme*.

Prvá samostatne vydaná knižočka patrila deťom. Súbor riekaniek vyšiel v roku 1990 pod názvom *Kde je dobre žirafe*. S vydaním ďalších diel sa veľmi neponáhľal, hoci už ako nádejný autor chodil na celoslovenské súťaže humoristov, kde získal viaceré ocenenia.

V písaní prechádzal od jednoduchých aforizmov k zložitejším epigramom. Epigram je krátka báseň s rýmom a vtipnou satirickou myšlienkou. Jozef Bily sa pri ich tvorbe inšpiroval životom. Hovorí, že: „Stačí sa pozerať okolo seba, vnímať svet, ľudí, počasie, nálady, politickú situáciu a myšlienky prídu samé, alebo ho „napadnú.“ Dobré je, keď človeka napadne myšlienka, lebo tá mu obyčajne neublíži.“ Len to, čo mu napadlo mimovoľne zvyčajne za niečo stálo. Niektoré myšlienky sa časom vracali, preto ich radšej zapisoval.

Postupne sa rodili útle knihy plné jemného a nadčasového humoru. V roku 1998 vyšla prvá kniha epigramov pod názvom *Čierne na bielom*. V súčasnosti má na svojom konte pätnásť kníh. Podarilo sa ich vydať aj vďaka finančnej podpore viacerých sponzorov, najmä Ing. Michala Fečku.

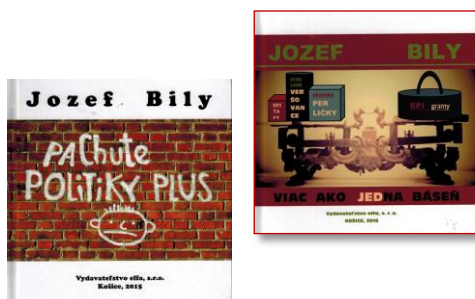

Knihy Jozefa Bilyho:

- 📖 Kde je dobre žirafe / Jozef Bily. – Martin : Osveta, 1990. – 16 s.
- 📖 Čierne na bielom : epigramy / Jozef Bily. – Hontianske Nemce : LITON, 1998. – 60 s.
- 📖 A prečo nie : epigramy / Jozef Bily. – Bratislava: Vydavateľstvo Spolku slovenských spisovateľov, 2001. – 48 s.
- 📖 Drobničky XXL : aforizmy / Jozef Bily. – Zvolen: Klemo, 2003. – 109 s.
- 📖 Inobranie : aforizmy na iný spôsob / Jozef Bily. – Žilina : Knižné centrum, 2006. – 70 s.
- 📖 Ihly v kope múzy / Jozef Bily. – Žilina : Knižné centrum, [2007]. – 79 s.
- 📖 Marfi plus : takmer Murphyho zákony od vymyslených ľudí / Jozef Bily. – Žilina : Knižné centrum, 2008. – 93 s.
- 📖 Bláznivá škola Jozef Bilyho : perly a perličky, hlasy a hlášky zo študentskej a učiteľskej tašky / Jozef Bily. – Žilina : Knižné centrum, 2009. – 110 s.

- 📖 Život jedna báseň / Jozef Bily. – Žilina : Knižné centrum, 2010. – 126 s.
- 📖 Pýtajte sa, ste v poradi / Jozef Bily. – Košice : Elfa, 2011. – 103 s.
- 📖 Tak sa z hory ozýva / Jozef Bily. – Žilina : Agentúra pre regionálny rozvoj, 2011. – 80 s.
- 📖 Pachute politiky / Jozef Bily. – Košice : Elfa, 2012. – 132 s.
- 📖 Veselé mozgové príhody / Jozef Bily. – Košice : Elfa, 2013. – 138 s.
- 📖 Pachute politiky plus / Jozef Bily. – Košice : Elfa, 2015. – 131 s.
- 📖 Viac ako jedna báseň / plus / Jozef Bily. – Košice : Elfa, 2016. – 148 s.

Keď si osud zaumieni, potkneš sa aj pri plazení.

Kto nevlastní iné cnosti, nech si plní povinnosti.

Prejsť k činom od slov nenúťme oslov.

Učitelia vychádzajú z osnov a ich žiaci najčastejšie zo snov.

Literatúra o Jozefovi Bilym:

- Beňuška, Ján: Život je jedna báseň podľa Bilyho. – In: Novinky Zvolen. – Roč. 2, č. 7 (2012), s. 4-5.
- Bily, Jozef - Gudzová, Anna: Hovorí, že píše a myslí v skratke : humorista Jozef Bily sa inšpiruje životom. In: Direkt. - Roč. 1, č. 7 (15.4.1999), s. 4.
- MAKO: RNDr. Jozef Bily. In: Mesačník Zvolena. - Roč. 19, č. 2 (1995), s. 18-21.
- Matisková, Elena: Literárne osobnosti mesta a okresu Zvolen. – Zvolen: Krajská knižnica Ľ. Štúra, 2008. – S. 14-15.
- Mojžišová, Ľuba: Humor je vážna vec. In: Zvolenské noviny. – Roč. 12, č. 49 (8.12.2003), s. 4.
- Pašková, Soňa – Matisková, Elena: Súčasní regionálni autori : výberová regionálna bibliografia. – Zvolen : Krajská štátna knižnica Ľ. Štúra, 1998. – S. 7.
- Slovník slovenských spisovateľov 20. storočia. – Bratislava : Spolok slovenských spisovateľov; Martin : Slovenská národná knižnica, 2001. – S. 40.
- ŠAH: Jozef Bily – 70. In: Slovenské pohľady. Roč. IV. + 132, č. 4, (2016), s. 158.

Tieto mini stránky venuje knižnica životnému jubileu Jozefa Bilyho, aby tak priblížila jeho život a dielo čitateľskej verejnosti.

Názov: Jozef Bily

Podnázov: Bibliografický leták

Zostavila: Mgr. Elena Matisková

Zodp. red.: Ing. Milota Torňošová

Vydala: Krajská knižnica Ľ. Štúra v roku 2016

Počet záznamov: 23

Náklad: 70 ex.

Banskobystrický samosprávny kraj Krajská knižnica Ľudovíta Štúra

Jozef Bily

„Humor je vážna vec,“ hovorí známy humorista a satirik Jozef Bily. Zvolenčania ho poznajú ako stredoškolského profesora fyziky a chémie a dlhoročného riaditeľa zvolenského gymnázia. Niekoľko desaťročí vychovával mladú generáciu budúcich vysokoškolákov. Je to človek, ktorý toho veľa nenahovorí, o to viac vie slovom povedať. Jeho epigramy a aforizmy majú zvyčajne len pár riadkov, dokážu však poučiť, potešiť, rozosmiať, ale nútia aj zamyslieť sa nad prečítaným.

Narodil sa 24. apríla 1946 v Benkovciach, v malebnej dedinke na úpätí Východoslovenskej nížiny. V rodisku prežil spokojné detstvo s rodičmi a mladšou sestrou Martou. Na roky prežité v rodnom kraji rád spomína.